

УДК 330.675

Вартанова О.В., д.е.н., професор,
Кузнєцов Д.О., здобувач
ОНП «Доктор філософії»
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ НАДАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ ПРОТЯГОМ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ МІСІЄЮ МІЖНАРОДНОГО КОМІТЕТУ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В УКРАЇНІ

Проблеми логістичної діяльності в Міжнародному Комітеті Червоного Хреста (МКЧХ) залишаються вкрай гострими, оскільки в умовах військової агресії успішне функціонування міжнародної гуманітарної організації безпосередньо залежать від ефективної взаємодії усіх підсистем організації, в першу чергу логістичної.

Місія МКЧХ працює в Україні з 2014 року, надаючи допомогу постраждалим від військових дій. Але останні 2 роки є особливими в історії діяльності МКЧХ в Україні.

Вперше після Другої Світової війни людство, і, зокрема Міжнародний Комітет Червоного Хреста зіткнулося зі збройним конфліктом такої інтенсивності. Руйнування цілих міст, мільйони біженців, потреба у гуманітарній допомозі, підвищена небезпека діяльності, у тому числі і логістичної – все це є факторами, з якими МКЧХ не стикався в Україні в такому обсязі, що і визначає актуальність теми дослідження.

Логістика Місії Міжнародного Комітета Червоного Хреста об'єднує постачання та закупівлю, зберігання, транспортування в один процес. Функції логістики в Червоному Хресті включають в себе аналіз потреб населення територій, постраждалих від бойових дій в Україні, та прогнозування потреби в матеріальних ресурсах для надання допомоги цьому населенню. Логістика в Червоному Хресті також має розглядати питання оперативного планування, що має на увазі скорочення запасів при належному рівні надання допомоги.

Аналізуючи статистичні дані за 2 роки повномасштабних бойових дій, та порівнюючи їх за даними за попередні роки, можна виявити найбільш «вузькі місця» логістичного ланцюга, та подивитися у динаміці, як МКЧХ вирішував ці проблеми.

Основними видами логістичної діяльності в Міжнародному Комітеті Червоного Хреста в Україні є: постачання та закупівлі, зовнішнє і внутрішнє транспортування, складування, управління запасами, комплектування замовлень, вантажопереробка, управління фізичним розподілом. Присутнє у цьому списку внутрішнє транспортування є ключовою ланкою логістичного ланцюга, і тому статистичні дані з внутрішнього транспортування є предметом нашого аналізу.

Дані щодо внутрішнього транспортування МКЧХ в Україні (I півріччя 2020 р. порівняно з аналогічним періодом 2022 р., та 2022-2023 рр.), які подано у табл. 1, свідчать про суттєве змінення розподілу вантажів, яке відображає реальну ситуацію, в якій опинилася Україна (а разом з нею і Місія МКЧХ).

У більш «спокійні» часи (2020 р.), коли МКЧХ працював через свої представництва, міжкладські перевезення домінували над прямою дистрибуцією.

На початку повномасштабної агресії (перша половина 2022 р.), коли деякі представництва МКЧХ було евакуйовано (зокрема, з Маріуполя, Северодонецька та Слов'янська) – відносна кількість прямої дистрибуції, тобто надання допомоги безпосередньо бенефіціарам, без зберігання на регіональних складах, зросла, що відображає, по-перше, відсутність налагодженої системи регіональних представництв, і, по-друге – велику потребу в допомозі по всій країні.

Дані за 2022 – 2023 роки свідчать, що, не дивлячись на відбудову регіональних представництв, пряма дистрибуція наразі є основною формою надання допомоги. Тобто, аналіз динаміки внутрішніх транспортних потоків МКЧХ в Україні за I півріччя 2020 р. порівняно з аналогічним періодом 2022 р., та за 2022 – 2023 в цілому, свідчить, з одного боку, про наявність проблем з налагодженням каналів «поставки останньої милі», особливо в період, коли

відбулася руйнація налагодженої системи розподілу гуманітарної допомоги кінцевим бенефіціарам, а з іншого боку – про «вивчені уроки», перебудову системи логістики МКЧХ відповідно до існуючих потреб з надання цієї допомоги постраждалим внаслідок бойових дій.

Таблиця 1

Внутрішні транспортні потоки МКЧХ в Україні (I півріччя 2020 р.
порівняно з аналогічним періодом 2022 р., та з 2022 – 2023 рр.)

Період	Кількість регіональних представництв	Міжскладські перевезення (МП)	Пряма дистрибуція (ПД)	Зміни, ПД/МП, %
I півріччя 2020р.	5	163	41	25.15
I півріччя 2022р.	2	42	24	57.17
2022 р.	5	156	171	109.62
2023 р.	5	190	253	133.16

Таким чином, можна зробити висновок, що кінцева дистрибуція більше не є найбільш «вузким місцем» логістичного ланцюга МКЧХ в Україні. МКЧХ зміг, по-перше, відбудувати систему дистрибуції у регіонах, які потерпають від бойових дій, а по-друге, не дивлячись на те, що бойові дії не припиняються – зміг організувати процес доставки гуманітарної допомоги до кінцевих бенефіціарів, хоча це лишається вкрай небезпечною та складною задачею.

Література

1. Амітан В. Н., Ларіна Р.Р., Пілюшенко В.Л. Логістизація процесів в організаційно-економічних системах. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2013. 73 с.
2. Васелевський М., Білик І., Дейнега О., Крикавський Є., Якимишин Л. Економіка логістичних систем: монографія. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2018. С.534–549.
3. П'ять основних технологій для цифрової трансформації в логістиці. URL: <https://www.everest.ua/ai-platform/ai-business/p-yat-kljuhovih-tehnologij-dlya-cifrovoi-transformacii-v-logistici/> (дата звернення 30.03.2020).
4. Клімова І. Г. Проблеми та передумови використання логістики в Україні. Держава та регіони. 2016. № 3. С. 143—147
5. Коніщева Н. Й., Трушкіна Н.В. Управління логістичною діяльністю промислових підприємств. Економіка промисловості. 2005. № 1 (27). С. 114—124.
6. [Електронний ресурс] URL: <https://www.icrc.org/ru/where-we-work/europe-central-asia/switzerland>
7. [Електронний ресурс] URL: <https://redcross.org.ua/about-urcs/movement/>